

Hevosen kanssa -julkaisu 1/10

#yhdessä -hengessä SRL Häme julkaisee kirjoituksia hevosen käsittelystä ja hevosen kanssa harrastamisesta. Vastaaja on hevoskouluttaja Mia Jurvala, joka on aluejaoston jäsen. Hevosen hyvinvoinnin edistäminen on yksi aluejaoston tehtävistä. Mian esittely julkaisun lopussa.

On käyty paljon keskustelua onko ihmisen oikeus ylipäättään harrastaa hevosella. Mikä on sinun vastauksesi kysymykseen, hevoskouluttaja Mia Jurvala?

Minä ajattelen niin päin, että harrastetaan hevosen kanssa, ei hevosella. Kun harrastetaan jonkun kanssa, hommassa on jo perusajatus, että on kaksi erilaista osapuolta joilla on erilaiset taidot ja he jopa puhuvat eri kieltä. Oletetaan, että on kaksi tenniksen pelaajaa. Kun kaksi ihmistä pelaa tennistä on päivänselvää, että jos toinen pelaa ensimmäistä kertaa, sujuu peli aloittelijan tasolla, vaikka toisella pelaajalla olisi kykyä olympialaisiin asti. Taitava osapuoli voi toki pelailla näppärästi omaa peliä, mutta sitten ei tarvitse ihmetellä, kun toisen osapuolen motivaatio loppuu kesken.

Toinen asia on kommunikointi. Nyt kun harrastuksemme toinen osapuoli on hevonen, täytyy huomioida, että se puhuu eri kieltä kuin me. Kaikilla eläimillä on oma lajilleen tyypillinen tapa kommunikoida. Hevosilla se on ensisijaisesti eleet, jonkin verran äänet. Hevonen oppii kyllä yhdistämään tiettyjä ääniä tai vaikkapa sanoja tiettyyn tapahtumaan. Sanat eivät kuitenkaan ole hevosen "äidinkieli" joten oppiminen vaatii harjoittelua ja toistoja maltillisen ohjauksen kera. Hevoselle on sisäinen tarve lukea kehoa, mielentilaa ja eleitä ja se tekee sitä, halusi ihminen tai ei. Hevosen ja ihmisen luontaiset eleet ja tavat eroavat toisistaan aika paljon mistä seuraa tulkintavirheitä. Esimerkkinä katse, hevonen ei tuijota toista silmiin (harvempi muukaan eläin). Eläin tuijottaa kun se saalistaa. Ihmiselle on taas täysin luontaista katsoa kommunikoidessa silmiin.

Jos joudut samaan paikkaan henkilön kanssa, joka puhuu kiinaa, etkä itse ymmärrä kuin ehkä sanan sieltä täältä, jaksat keskittyä kuuntelemiseen vain vähän aikaa. Vieraasta kielestä tulee taustahäly. Hevoselle käy samoin. Hevonen yrittää aikansa lukea ihmisen kehoa, mutta kun informaatio ei ole hevosen mielestä ymmärrettävää vaan käden heilautus tarkoittaa nyt tätä, sitten tuota ja jossain tapauksissa ei yhtään mitään, tulee ihmisen eleistä hevoselle lopulta merkityksetöntä taustakohinaa.

Miksi hevosen käytön oikeus aiheuttaa keskustelua? Uskon ettei kyseenalaistajien tarkoitus ole kieltää, vaan eettisyys puhuttaa. Se, onko hevosen käyttö sellaisella tasolla, ettei hevosen tarvitse tuntea ihmisen vuoksi pelkoa tai kipua. Eettisyys jakaa harmillisesti hevosharrastajia eri leireihin, vaikka kaikilla on yhteinen tavoite, hevosen hyvä hoito. Tämä eriyväisyys johtunee siitä, että hevosenkäsittelytaito nojaa usein vanhoihin tapoihin, asioihin, joita on tehty kautta aikojen. 2000-luvulla hevosten tutkimustyö on ottanut kuitenkin aimo harppauksen, ja uskomusten tilalle on tullut tutkittua tietoa.

Ihminen on vähän laiska muuttamaan itselleen tuttuja tapoja, oli kyse mistä tahansa tavasta ja siksi muutokset tapahtuvat hitaasti. Ihmisiä, jotka ovat innokkaita tutkimaan ja oppimaan, turhauttaa sellaisten ihmisten toiminta, jotka eivät muuta tapojaan niin nopeassa tahdissa kuin he itse. Kun taas he jotka mielellään tekevät totutulla tavalla, kokevat että uusien juttujen perässä juoksevat hörhöilevät ja syyttävät heitä jopa eläinten pahoinpitelystä. Täysin ymmärrettävää, että tunteet kuohuvat molemmissa osioissa.

Vastaus kysymykseen: Kyllä minusta hevosen kanssa voi harrastaa mitä vain, kunhan hevonen on siihen riittävästi koulutettu, että se tietää mitä siltä pyydetään. Sen pitää olla riittävästi totutettu, ettei sen tarvitse tuntea pelkoa ja sillä pitää olla riittävästi fysiikkaa, ettei sen tarvitse tuntea kipua. Jotta tähän

tilanteeseen päästään, on ihmisen vastuulla tutustua eläimen luontaiseen käytökseen sen verran, että hän pystyy edellä mainitut asiat toteuttamaan. Asiasta on niin paljon tietoa saatavilla, että uskomuksiin ei enää tarvitse turvautua. Juupas - eipäs keskustelu on siis lopulta aika turhaa.

Miasta:

Hevoskouluttaja Mia Jurvala on kouluttanut ihmisiä ja hevosia jo 25 vuotta. Hän on erikoistunut kouluttamaan hevosia, joiden käytös aiheuttaa murheita tai vaaratilanteita. Paras lääke on ennaltaehkäisy, siis Mia järjestää hevosenkäsittelykurseja omistajille ja harrastajille ja kouluttaa muita kaltaisia ammattilaisia. Hänen peruskouluttautunut Ypäjällä (Hevostalouden perustutkinto/kasvatus, Kengittäjän perustutkinto, Tallimestarin erikoisammattitutkinto) ja käynyt lukuisia kurseja hevosen mielestä, oppimisen lainalaisuuksista sekä opiskelee paraikaa psykologiaa avoimessa yliopistossa. Mia käyttää positiivista vahvistamista, mutta muistuttaa, että perusasiat ihmisen ja hevosen välillä pitää olla kunnossa.

Tekstin käsittely ja kuva: Sari Passaro.

